

Tiderne er stadig meget omskiftelige i Ægypten. Aviser og onlinemedier rapporterer dagligt om voldsomme og triste begivenheder for ægypterne og Ægypten i kølvandet på Januarrevolutionen i 2011 og afsættelsen af Præsident Mohammed Morsi i sommeren 2013. På landets mange seværdigheder og arkæologiske lokaliteter – kendte som mindre kendte – er der fortsat alt for dårlig overvågning og sikkerhed. Senest lød det bl.a. fra Chicago House i Luxor, at et antal skulpturer fra koptisk tid var blevet stjålet fra Luxortemplets *block yard*.

Flere arkæologiske ekspeditioner har været aflyst på grund af den urolige, politiske situation, og det har heller ikke skortet på advarsler fra flere landes udenrigsministerier mod indrejse i visse dele af Ægypten. Det er desværre ikke kun arkæologer og andre videnskabsfolk, der god- eller modvilligt har fra-valgt Ægypten. Turisterne har også holdt sig væk, og det kan mærkes. Turistindtægterne er raslet så drastisk ned, at det nærmer sig katastrofale tilstande med store menneskelige konsekvenser. Det vil vise sig, om militærmanden Abdul Fatah Saed Hussein Khalil al-Sisi, der stiller op til det præsidentvalg, der skal afholdes i maj 2014, bliver manden, der kan få Ægypten på fode igen. Heldigvis har det heller ikke skortet på gode nyheder fra Ægypten. Mange genstande stjålet mellem 2011 og 2013 er fundet igen, og i foråret 2014 er der gjort adskillige store fund af bl.a. nye grave.

FUND & FORSKNING

Al-Qantara Øst

I al-Qantara (by i deltaet 160 km nord-øst for Cairo) har de ægyptiske antikvitetsmyndigheder været med til at af-dække to grave fra den græsk-romerske periode. Den ene af gravene er bygget i lersten og består af et hvælvet kammer over en skakt. Graven er af en type, som også er fundet i el-Kharga. På baggrund af tekster og billeder på gravens vægge har man kunnet bestemme, at ejeren hed Mina. I graven blev der fundet rester af en eller flere begravede personer samt keramik og fragmenter af statuetter. Den anden grav, bygget af kalksten, indeholdt kun keramik. Gravejeren navn er endnu ikke identificeret. Gravene er en del af en større gravplads, som er delvist dækket af moderne boligblokke. 'Nile Currents', *Kmt* 25/1 2014, s. 4.

Abydos

Det ukendte Abydos-dynasti

Sammen med de ægyptiske antikvitetsmyndigheder har universitetet i Pennsylvania og Penn Museum opdaget en hidtil ukendt konges grav, Woseribra Senebkay. Fundet er samtidig det første materielle bevis på et "glemt" Abydos-dynasti, der regerede ca. 1650-1600 f. Kr.

Fundet af Senebkays grav er kulminationen på et arbejde, der begyndte i sommeren 2013, da forskerne fra Penn Museum og universitetet i Pennsylvania under ledelse af Josef Wegner fandt et 60 tons tungt kongeligt sarkofagkammer i det sydlige Abydos. Kammeret, udført i rød granit fra Gebel Ahmar nær Cairo, blev dateret til det sene Mellemtid Rige, men ejeren kunne ikke identificeres nærmere. På mystisk vis

var sarkofagen fjernet fra en anden grav og genbrugt senere. Da sommersæsonen sluttede, havde man stadig ikke fundet den rette sammenhæng eller nogen navne.

I januar 2014 kom forskerne dog meget nærmere en løsning. Vi er nu i besiddelse af fascinerende detaljer om en række kongelige grave og ikke mindst et glemt Abydos-dynasti. Arkæologerne ved nu, at det gigantiske sarkofagkammer oprindeligt blev bygget til en kong Sobekhotep (formentlig Sobekhotep I, den første konge i det 13. dynasti). Fragmenter fra hans gravstele er nemlig fundet foran hans meget ødelagte og udplyndrede grav. En gruppe konger, der regerede omkring halvandet århundrede senere i Anden Mellemtid, genbrugte arkitektoniske elementer fra Sobekhoteps grav til at bygge og udsmykke deres egne grave. En af disse konger, hvis navn stadig er ukendt, havde fjernet og genbrugt sarkofagkammeret. Den største sensation indtraf dog, da man i januar 2014 fandt endnu en kongegrav, der havde tilhørt en hidtil ukendt konge, nemlig Woseribra Senebkay. Hans grav kan dateres til Anden Mellemtid, ca. 1650 f. Kr., og den består af fire kamre med et dekoreret gravkammer med afbildninger af Neith, Neftys, Selket og Isis, der beskytter kongens kanopeskrin. Andre tekster nævner Horussønnerne og kongens titulatur, der identificerer ham som konge af Øvre- og Nedreægypten, Woseribra, søn af Ra, Senebkay. Hans grav blev plyndret allerede i oldtiden, hvor kongens mumie blev revet i stykker og al forgyldning i graven blev fjernet. Alligevel er det lykkedes arkæologerne at finde resterne af denne konge blandt

fragmenterne af hans kiste, mumiemaske og kanopeskrin. Paul Verhelst og Matthew Olson, overbygningsstuderende fra universitetet i Pennsylvania, har undersøgt resterne af kongens skelet og mener at kunne bestemme, at han var ca. 175 cm høj, og at han døde, da han var midt i eller sidst i fyrrerne.

Opdagelsen af denne konges grav har givet os vigtig og ny viden om den politiske og sociale historie i Anden Mellemtid. Hypotesen om, at der eksisterede et uafhængigt Abydos-dynasti sideløbende med det 15. (hyksos) og 16. (thebanske) dynasti blev først fremsat af Kim Ryholt fra Københavns Universitet i 1997. Det nye fund beviser, at hypotesen var korrekt, og samtidig er dette dynastis kongelige begravelsesplads også identificeret. Kongerne i dette Abydos-dynasti anlagde deres grave tæt på tidligere kongers grave, herunder Sesostri III og Sobekhotep I.

Senebkay var formentlig en af de første konger i Abydos-dynastiet, og hans navn har muligvis optrådt på en ødelagt del af Turin-kongeliste, hvor to konger med tronnavnet Woser...ra er opført øverst i en gruppe af konger, hvis navne for de flestes vedkommende er helt forsvundet.

Selve graven er af moderat størrelse. Det meget ødelagte kanopeskrin var fremstillet af cedertræ og var overtaget fra Sobekhotep I's nærliggende grav. Genbrug af både arkitektoniske elementer og gravudstyr viser, at Abydos-dynastiet havde begrænsede økonomiske ressourcer i forhold til de større kongeriger mod nord (15. dynasti) og syd (16. -17. dynasti). Til forskel fra disse konger og dynastier blev Abydos-dynastiet glemt. Deres begravelsessted var ukendt indtil fundet af Senebkays grav. Holdet fra universitetet i Pennsylvania fortsætter deres arbejde og ud-

gravninger på stedet i håb om at kunne belyse perioden yderligere.

► <http://www.penn.museum/press-releases/1032-pharaoh-senebkay-discovery-josef-wegner.html>
Lagt på nettet januar 2014

Familie med militærforbindelser

Sammen med sit hold har PhD-studerende Kevin Cahail, også fra universitetet i Pennsylvania, opdaget endnu en ny grav i Abydos. Graven er speciel, idet den har haft en 7 m høj pyramideoverbygning. I oldtiden har kun pyramiden været til at se, mens resten af begravelseskomplekset har ligget under jorden. Pyramiden er nu helt forsvundet, og det eneste, der står tilbage, er de massive mure ved nedgangen til de hvælvede gravkamre. I et af kamrene fandt holdet en rødmalet, dekoreret sandstenssarkofag. Sarkofagen bærer navnet på skriveren Horemheb, hvis mumie dog er forsvundet eller gået til. Der blev imidlertid fundet rester af 10-12 kvinder i dette kammer, mens et andet kammer indeholdt ushabti-figurer med navnet Ramesu (nogle gange stavet Rameses). Kevin Cahail mener, at Horemhebs

Ramesus' ushabti. Fra nettet.

familie havde forbindelse til hæren, og at det derfor ikke er tilfældigt, at der er fundet genstande i graven, der bærer navnene på to magtfulde militærmænd, der senere begge bliver konger. I graven blev der også fundet en sjælden amulet fremstillet af grøn og rød jaspis.

► <http://www.livescience.com/44476-ancient-egyptian-tomb-with-pyramid-entrance-discovered.html>
Lagt på nettet 30/3/2014

Gravkamrene i pyramidegraven. Fra nettet.

KV 40. Fra nettet.

► *International Business Times*: <http://www.ibtimes.com/ancient-tomb-discovered-egypt-contains-about-50-mummies-royal-entourage-photos-1577444>

Lagt på nettet 28/4/2014

► *Daily Mail*: <http://www.dailymail.co.uk/sciencetech/article-2615692/A-grave-discovery-Mummified-remains-ancient-Egyptian-royals-burial-site-torched-TOMB-RAIDERS.html>

Lagt på nettet 29/4/2014

Luxor Vestbred

Stort fund i Kongernes Dal

De forskellige ekspeditioner, der arbejder på den thebanske vestbred, har haft en glimrende sæson med mange spektakulære fund. Størst var dog det exceptionelle fund af 60 kongelige, som ægyptologerne fra universitetet i Basel gjorde i slutningen af april 2014, hvor holdet, under ledelse af Suzanne Bickel, arbejdede i KV 40 i den østlige dal. Graven, en enkel skaktgrav, blev lokaliseret af Victor Loret i 1899, men kan have været kendt tidligere. Der blev allerede dengang foretaget en udgravning, men formentlig kun af den øverste del af skakten. Der foreligger heller ikke nogen udgravningsrapporter, og graven har ikke været nærmere undersøgt i mere end 100 år. Universitetet i Basel begyndte at udgrave i 2012, og det har nu båret frugt. På bunden af skakten, der er i alt 6 m dyb, ligger fire meget ødelagte kamre, hvor man fandt resterne af 30 prinser og prinsesser samt deres nærmeste. De levede i det 18. dynasti under Tuthmosis IV og Amenhotep III (nogle artikler om fundet nævner også Tuthmosis III).

Ægyptologerne har fundet omkring 30 navne og titler på fire prinser, otte

prinsesser og adskillige kvinder af udenlandsk oprindelse. Navne og titler er skrevet på hieratisk på potteskår, og graven indeholdt også mere end 100 (ødelagte) krukker, som indeholdt materialer brugt ved balsameringen af de døde. De bedst bevarede mumier er småbørnsmumier, herunder nyfødte, kongelige babyer. De større børn og de voksnes mumier er helt ødelagte. Der blev også fundet fragmenter af en træ-kiste, mumiemasker og sågar en sok. I det 22. dynasti blev graven genbrugt af en familie af Amonpræster. Graven blev plyndret adskillige gange allerede i oldtiden.

Mange medier fortalte om mumiefundet, herunder

► *Tribune de Genève*: <http://www.tdg.ch/culture/culture/Trente-enfants-royaux-decouverts-dans-la-Vallee-des-Rois/story/14010282>

Lagt på nettet 28/4/2014

► *Le Journal de la Science*: <http://www.journaldelascience.fr/homme/articles/egypte-momies-denfants-decouvertes-vallee-rois-3560>

Lagt på nettet 29/4/2014

► *Al Abram*: <http://english.ahram.org.eg/News/100031.aspx>

Lagt på nettet 28/4/2014

Privatgrave

Brygmester Khonsuemhebs grav

En japansk ekspedition fra Waseda University under ledelse af Jiro Kondo har fundet en grav i den del af den thebanske nekropol, der går under navnet Khokha ("ferskenen"), en lille klippekold halv oppe af bjergsiden. De var i gang med at rydde forgården til den ellers utilgængelige og ganske ødelagte TT 47 fra det 18. dynasti. I syd-muren hertil lå en ufuldendt grav, og det var bag denne de stødte på den nye grav. Ejeren var en brygmester i Muts tempel ved navn Khonsuemheb. Hans hustru Mutemheb var sangerinde for Mut. En datter Isetkha havde samme titel som sin mor. Graven er T-formet med bemalet udsmykning i glimrende stand i tværhallen, fordelt på to registre.

På den smalle nordvæg er der udhugget statuer af Khonsuemheb og hans familie. På væggen til højre herfor er afbildet ritualerne foran graven, der følges af afdødes familie og børn i en lang række, og i det underste register kisten på sejlads. På den modstående væg ses Khonsuemheb med sin hustru tilbedende forskellige guder. Den sydlige halvdel af rummet viser gravejerparret og deres følge foran bl.a. Ra-

Khonsuemhebs grav-
kapel. Tak til Jiro
Kondo for fotos.

Harakhty og Osiris og, nedenunder,
ofre foran gravejerparret.

Loftet er udsmykket med mønstre og et billede af ølbryggeren, der i to udgaver tilbyder solbåden med en hymne. Selv om graven i sin form er som i 18. dynasti, viser både motivvalget og den kunstneriske udførelse (med layoutet, teksterne anbragt på gul baggrund af farve som gammel papyrus, og personernes udseende), at den er udsmykket i ramessidetiden. Graven er af en sådan kvalitet, at det overvejes at åbne den for turister. (LM)

► <http://www.waseda.jp/rps/en/information/result/press/20140107/khonsuemheb.html>

► <http://luxortimesmagazine.blogspot.nl/2014/01/the-way-to-start-new-year-ramesside.html>

Lagt på nettet 3/1 2014

Staldmesteren Mays grav

Under navnet “Min-projektet” stødte spanske og italienske arkæologer under arbejde i TT 109 i Gurna på en ny grav ved siden af. Suppleret med oplysninger på en gravkegle fundet på stedet synes graven at tilhøre May og hans hustru Nofret. Presserapporterne er ikke særlig fyldestgørende, men man må formode, at der også på gravvæggen findes rester af indskrifter, der kan bekræfte ejerens identitet – gravkegler findes ofte fjernt fra deres hjem. At dømme efter de ledsagende fotografier stammer graven lige som TT 109 fra den første del af det 18. dynasti. Den bemalede udsmykning viser en gæstebudscene, og der omtales i beskrivelsen også ofringer og jagt. Mays samling af titler citeres som “gudens (faraos) hemmelige vogter, chef for kvæg, chef for marker, chef for kongens heste, Osiris’ og fyrstens ærværdige.”

Tre allerede publicerede gravkegler* med navnet May kan være relevante her: nr. 243 (lodret skrift) rummer titlerne “dokumentskriver i den sydlige by, chef for Amons marker”. Nr. 41 (lodret skrift); “greve, chef for horn, chef for hove, chef for skæl, chef for Amons kvæg”; og 384 (vandret skrift): “greve, der glæder den gode guds (fa-

raos) hjerte, chef for horn, chef for hove, chef for fjer og skæl, chef for kvæg, rekrutleder, chef for alle kongens marker og heste”. Der er andre eksempler på, at der findes mere end en enkelt type kegler i en grav (se dette nummer af *Papyrus*, s. 37, n. 3). Det er altid tilfredsstillende at kunne matche en kegle med en grav og omvendt, men vi må i det foreliggende tilfælde afvente flere oplysninger fra udgraverne. (LM)
*N. de G. Davies og M.F. Laming Macadam, *A Corpus of Inscribed Funerary Cones*, Oxford 1957.

► <http://www.min-project.com/ExcavationDiary/TabId/108/ArtMID/527/ArticleID/37/A-new-tomb.aspx>
Lagt på EEF 4. marts 2014

Deir el-Bakhit

Tyske arkæologer fra Cairo (Daniel Polz), Mainz (Ina Eichner) og München (Thomas Beckh) har i længere tid haft udgravninger i gang i det nordlige område af den thebanske nekropol, der går under navnet Deir el-Bakhit. Oppe på klippetoppen ligger rester af et kloster, mens bjergsiden nedenunder rummer faraoniske grave, deriblandt nogle “forsvundne”. Den 22. marts fandt arkæologerne en rigtig guldskat, omend af lidt nyere dato: 29 byzantinske guld-

mønter i fin stand. 18 af dem var solidi og 11 en trediedel af denne værdi, kaldet tremissis. En faraonisk grav var blevet ombygget til et koptisk kapel ved navn Skt. Paul bl.a. ved at bruge en lille sandstenssøjle til at understøtte altret. Det var i et hulrum i søjlen at mønterne var gemt.

Ved hjælp af navnene på de kejsere, der lod mønterne slå, kan man fastslå, at de stammer fra det 5. – 6. årh., hvilket så samtidig giver datoen for kapellets indretning. Det er dermed den tidligste kristne bygning på vestbredden af Theben. (LM)

Billeder:

► <http://www.dainst.org/de/node/33647>

Om udgravningerne:

► <http://www.dainst.org/de/pressrelease/briefe-aus-der-koptischen-vergangenheit>

► http://www.aegyptologie.uni-muenchen.de/forschung/projekte/deir_el_bakhit/index.html

Lagt på EEF 27/3 2014

PS I denne forbindelse er det da interessant, at der på Bornholm i april blev fundet en møntskat på over 250 mønter, som bl.a. rummede en gulddinar slået i 1040 – i Ægypten! Se *Dagens* d. 29. april

► <http://www.dagens.dk/kultur/amatorarkologer-finder-vikingskat-med-enestaaende-guldmønter>

Grave på Elefantine

Den sydlige del af Elefantine er et fascinerende arkæologisk område, der er kendt for imponerende rester af byen og genopbyggede templer, for guvernøren Hekaibs gravmæle fra 13. dynasti, for sit Nilometer, for papyri der dækker den senere del af øens historie, og for sine to museer, det meget gamle og det nyere. Nu kan der føjes fire grave fra Nye Rige til dette imponerende katalog over seværdigheder. Det var lokale beboere, der fandt gravene. At dømme efter de fire fotografier, der verserer på nettet, drejer det sig om udsmykkede kapeller i relief og maleri

Mays grav.
Fra nettet.

Grav på Elefantine.
Fra nettet.

af høj kvalitet. Det er ikke til at matche billederne med den summariske beskrivelse, der ledsager artiklerne, men ejerne var som følger:

User, hersker over Elefantine

Bemalede scener med User og hans familie og forskellige guder. Bl.a. ses han med leopardskind sammen med 5 præster foran et offerbord.

Ba-Nefer, leder af gudernes præster på Elefantine

Ses med familien og guder.

Amenhotep, hersker over Elefantine, seglbærer for Øvreegypten

Gravens facade er dækket af hieroglyffer. Indenfor ses ejeren med sin hustru, en præst der udfører renselse og en markskrifer.

Wedjat, hersker over Elefantine

Gravene forventes gjort tilgængelige for turister. (LM)

► <http://english.ahram.org.eg/News-Content/9/40/95767/Heritage/Ancient-Egypt/New-Kingdom-tombs-discovered-in-Egypt-Aswan.aspx>

Det tyske arkæologiske instituts hjemmeside (på engelsk) om Elefantine med glimrende historisk gennemgang:

► <http://www.dainst.org/en/project/elephantine?ft=all>

Lagt på nettet 3/3 2014

Jagten på Ægyptens stjålne antikviteter

Stort arbejde med at opspore tyvekoster

Turist- og antikvitetsmyndighederne i Ægypten har i den senere tid fundet flere stjålne genstande og pågrebet flere af de involverede. I et hus i al-Badrasheen (Memfis) gemte en eller flere antikvitetsstyre et kalkstensnaos med fire statuer. Det stammer angiveligt fra en grav fra Gamle Rige.

I Nuweiba (havneby på Sinaihalvøen) blev en jordansk chauffør pågrebet med over 100 ulovligt erhvervede statuer, formentlig fra plyndringen og ødelæggelsen af Mallawi National Museum i Minya i august 2013. Genstandene var gemt i en reservebenzintank i bilen. Også en genstand, der har gjort vejen fra Ægypten til udlandet, er blevet identificeret og tilvejebragt. Auktionshuset Sotheby's har stoppet handel med ægyptiske genstande, og et andet auktionshus, Gorny and Mosch, bliver i øjeblikket undersøgt for evt. handel. Israel har returneret en samling stjålne antikviteter, der var udbudt til salg i en auktionshal i Jerusalem, herunder keramikkrugger, ushabtier og steler. Ud af 110 registrerede genstande nåede man at få fat på 90. De øvrige var solgt. De israelske myndigheder har anmeldt auktionshallen og forsøger at opspore de genstande, der nåede at blive solgt.

MSA (The Ministry of State for Antiquities) i Ægypten har i samarbejde med det ægyptiske udenrigsministerium og medlemmer af den franske, arkæologiske ekspedition i Ægypten været i stand til at spore fem stjålne genstande fra ptolemæisk tid. Genstandene, der bl.a. bestod af glasindlæg (et hoved, en torso og en arm) og kartonnage fra mumieudsmykning, blev lokaliseret i gallerier i Paris og Toulouse. Ahmed Ali, der er chef for MSA's afdeling for at tilvejebringe Ægyptens stjålne genstande, fortæller, at antikviteterne blev taget fra Louvres arkæologiske ekspedition i Sakkara.

Scotland Yard i England har beslaglagt en sarkofag fremstillet i kartonnage og returneret den til Ægypten. 'Nile Currents', *Kmt* 25/1 2014, s. 4

Ægypten beder USA om hjælp

Ægyptens antikvitetsminister Mohamed Ibrahim Ali har bedt USA om hjælp til at begrænse den ulovlige import af stjålne genstande fra Ægypten. Han udtaler, at røveri fra arkæologiske områder og efterfølgende smugleri af disse genstande til USA har nået katastrofale højder siden Januarrevolutionen i 2011. Ministeren insisterer på, at Obama-administrationen øjeblikkeligt tager skridt i form af ekstraordinært hurtig tiltrædelse af en aftale, der vil give told- og immigrationsmyndighederne i USA større beføjelser. Sådanne kan kun gives efter ret komplekse og formelle ansøgninger, men USA har erklæret sig lydhøre overfor ideen om en hurtigere sagsbehandling. Hundredvis af stjålne genstande har siden 2011 været udbudt til salg i auktionshuse og på online auktioner i USA.

En stor gruppe eksperter, der støtter Ægyptens anmodning om hurtig tiltrædelse af en særlig aftale, har holdt møde med ministeren for at diskutere problemet. Under mødet tegnede ministeren et trist billede af tilstandene i Ægypten og regeringens manglende mulighed for at beskytte oldtidslevnene på ordentlig vis. Han fortalte om røversyndikater, der metodisk plyndrer kendte lokaliteter,

mens andre tyverier simpelthen udføres af landsbyboere, som håber på at kunne tjene en skilling på det sorte marked. Da politiet mistede en del af sin magt, begyndte alle at grave, og problemet er nu så omfattende, at det er svært for myndighederne at stoppe det.

Nye restriktioner vil tillade, at told-og immigrationsmyndighederne kan tilbageholde enhver ægyptisk genstand, der passerer gennem den amerikanske told, hvis genstanden ikke har behørig dokumentation for, at den er erhvervet på lovlig vis. I dag har myndighederne ikke denne beføjelse, med mindre der foreligger en stærk mistanke eller specifik information om, at genstanden er ulovligt tilvejebragt. Toldmyndighederne i USA har allerede disse beføjelser i forhold til genstande fra 16 lande, der har underskrevet en særlig aftale, *Convention on Cultural Property Implementation Act*. Ægypten er ikke et af disse lande, og det er altså det, man gerne vil ændre på, helst så hurtigt som muligt. Ministeren beder om, at man implementerer en aftale med det samme, da situationen er så kritisk, at det ikke er forsvarligt at vente flere måneder, hvis ikke flere år, på at få en aftale i stand. I et interview i marts 2014 udtalte ministeren at "vi ikke er i besiddelse af den luksus det er, at kunne vente ret meget længere, mens vores historie og fortid bliver stjålet og solgt i USA".

Det er svært at vurdere præcis, hvor meget, der er stjålet fra Ægypten siden Hosni Mubaraks fald i 2011, men specialister fortæller, at det kun er blevet værre og værre. Tyvebanderne, der bruger bulldozere, spader eller de bare hænder, har ransaget kendte og ukendte udgravninger, og før-og-efter billeder viser et hullet landskab, som en af eksperterne sammenlignede med et gigantisk stykke schweizerost. Banderne medbringer tillige våben som beskyttelse mod dem, der eventuelt ville stoppe dem i deres forehavende.

Den ægyptiske minister holdt møde med USA's Anne Patterson (Assistant Secretary for Near Eastern Affairs) og Evan Ryan (Assistant Secretary for Edu-

cation and Cultural Affairs) for at diskutere Ægyptens ønske om en hurtig implementering. Departementet udtaler, at man er rede til at arbejde med Ægypten – og enhver anden stat, der ønsker at tiltræde den samme aftale – og at man ser frem til, at Ægypten sender en formel ansøgning.

Uddrag af længere artikel i New York Times:

► <http://www.nytimes.com/2014/03/15/arts/design/egypt-asks-us-to-impose-sharp-curbs-on-importing-of-antiquities.html>

Lagt på nettet 14/3/2014, udgivet i papiravisen dagen efter.

Ti genstande fra Det Ægyptiske Museum i Cairo er fundet igen

Undercoveragenter har brudt en smuglerring og sikret sig en række stjalne genstande, herunder en statue af Tutankhamon. Det fortæller antikvitetsministeren, som også forklarer, at en politiagent optrådte som antikvitetshandler og på den måde kom i forbindelse med de formodede forbrydere, der gerne ville sælge til ham. Chefen for tyvebanden mødtes med den hemmelige agent øst for Heliopolis i Cairo, og da handlen var gået igennem og agenten havde fået overdraget genstandene, blev forbryderen arresteret. Desværre er alle genstande i meget dårlig forfatning, men museet forsikrer, at de vil blive restaureret.

De ti genstande blev stjålet d. 28. januar 2011 sammen med 44 andre genstande. Det drejer sig bl.a. om en træstatue af Tutankhamon belagt med bladguld og ushabtier fra barnekongens bedsteforældre, Yuya og Tuya. Blandt de tilvejebragte stykker var også en bronzestatuetten af Apis.

Med dette seneste fund mangler man nu kun at få lokaliseret ti genstande mere, så er alle 54 tilbage på museet. Alle bliver restaureret og midlertidigt særudstillet inden de returneres til deres sædvanlige plads på museet.

► <http://english.ahram.org.eg/News/100154.aspx>

Lagt på nettet 29/4/2014

Obelisken i Paris

“Le voyage de l’obélisque: Louxor/Paris (1829-1836)”

Udstilling i Paris 12. februar – 6. juli 2014

Denne besked kommer lidt for sent – men begivenheden fortjener ikke desto mindre at blive omtalt. Det drejer sig om en udstilling, der illustrerer Concorde-obeliskens rejse fra Luxor til Paris. Denne historie har ikke tidligere været formidlet til en bredere offentlighed. Obelisken, der var makker til den, Ramesses II opsatte foran sin pylon ved Luxor-templet, blev skænket til kong Louis Philippe af Frankrig af Ægyptens dengang regerende hersker, Muhammed Ali. Det medførte en modgave i form af et stort ur, der blev anbragt i Muhammed Ali-moskeen i Citadellet i Cairo.

Obelisken måler 22,84 m og vejer 220-230 ton. Det tog den 7 år at

Foto Tine Bagh.

Foto fra nettet.

tilbagelægge distancen fra Luxor ad Nilen til Alexandria, derfra over Middelhavet og Atlanterhavet til Seins munding og videre ad floden til Paris. Selveste Champollion havde spillet en væsentlig rolle i de indledende forhandlinger om gaven. Da obeliskens blev rejst d. 25. oktober 1836, blev hele processen særdeles godt dokumenteret, og det er det, der er blevet fejret ved udstillingen på Marinemuseet i Paris på en måde, som kun franskmændene kan gøre det med utallige pædagogiske tiltag. (LM)

► <http://www.musee-marine.fr/le-voyage-de-lobelisque-louxor-paris-1829-1836>

Tutankhamons grav

Dette må vel også høre under "udstillinger": 1. maj indviedes en kopi af Tutankhamons gravkammer, udhugget i klippen nær Carters hus på vestbredden af Luxor. Her kan turisterne nu få en oplevelse af graven, inklusive den del af væggen, der blev ødelagt, da gravkammeret blev åbnet, uden at originalen tager skade. Der kører stadig op mod tre versioner af udstillingen med kopier af kongens gravudstyr rundt omkring i verden. Selv om den unge konges formidable begravelse således står til rådighed for alle, er det endnu langt fra alle genstande, der er videnskabeligt

publiceret. De originale udgravningsfotografier er dog tilgængelige på
 ► <http://www.griffith.ox.ac.uk/discoveringTut/>

Se blandt mange

► <http://www.theguardian.com/world/2014/may/01/exact-replica-tutankhamun-tomb-egypt>
 (LM)

ONLINE RESSOURCER

Academia

Academia er en stor, online database, hvor interesserede læsere kan finde tusindvis af videnskabelige værker, der kan være alt fra småartikler over PhD-afhandlinger og museumskataloger til udgravningsrapporter. Det er forfatterne selv, der lægger deres værker op, og man kan søge på både bruger, emne, universitet og særlig interesse. En søgning på fx Egyptian Archaeology giver en liste på knapt 1.400 dokumenter. Antallet kan hurtigt indsnævres med videre søgning på fx forsker og underemne. Man skal tilmelde sig Academia for at få adgang til databasen. Det er gratis, ligesom det er gratis at læse og downloade – og lægge sine egne publikationer op, hvis det er det, man vil.

► www.academia.edu

Titler fra Holland

Det hollandske institut for mellemøstlige studier er i færd med at lægge en

del af sine nu udsolgte publikationer på nettet bl.a. B.G. Davies, *Who's Who at Deir el-Medîna. A Prosopographic Study of the Royal Workmen's Community* (Eg. Uitg. 13), 1999. (LM)
 Se listen her:

► <http://www.nino-leiden.nl/publications.aspx?id=10>

Topographical Bibliography

Dette uundværlige syvbindsværk fra Griffith Institute i Oxford er nu også tilgængeligt som pdf her

► <http://www.griffith.ox.ac.uk/topbib.html>

Det rummer et væld af henvisninger til litteratur om monumenterne i Ægypten, ordnet topografisk. Et yderligere bind om det store korpus af genstande i museer og andre samlinger, der ikke har nogen proveniens, følger snart.

(LM)

Lagt på EEF 11. marts.